

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG

1024 Budapest, Margit krt. 85.

1525 Pf.: 166.

Tel.: 06-1/336-7776, fax: 06-1/336-7778

E-mail: dontobizottsag@kt.hu

Ikt.sz.: D.1001/ 17/2011.

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzések Tanácsa nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T-ot.

A Döntőbizottság a **CIG Pannónia Első Magyar Általános Biztosító Zrt.** (1033 Budapest, Flórián tér 1., képviseli: Esztári Ügyvédi Iroda, Dr. Esztári Csaba ügyvéd, 1114 Budapest, Orlay u. 4., továbbiakban: kérelmező) által a **Magyar Közút Nonprofit Zrt.** (1024 Budapest, Fényes Elek u. 7-13., képviseli: Dr. Mészáros Tünde Ügyvédi Iroda, Dr. Mészáros Tünde ügyvéd, 1055 Budapest, Honvéd u. 22., a továbbiakban: ajánlatkérő) „*Biztosítási szolgáltatás beszerzése a Magyar Közút Nonprofit Zrt. részére*” tárgyú közbeszerzési eljárásával kapcsolatban indított jogorvoslati eljárásban **megállapítja**, hogy **az ajánlatkérő megsértette** a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 87. § (1) és (2) bekezdését, továbbá a Kbt. 96. § (3) bekezdését, ezért a Döntőbizottság **megsemmisíti** az ajánlatkérő 2011. december 14-én kelt indokálaskérését és a közbeszerzési eljárásában ezt követően meghozott döntéseit.

A Döntőbizottság kötelezi az ajánlatkérőt, hogy a kérelmező részére a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül 720.000-Ft, azaz hétszázhuszezer forint igazgatási szolgáltatási díjat fizessen meg.

Ezt meghaladóan az eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek, újrafelvételi eljárásnak nincs helye.

A határozat bírósági felülvizsgálatát annak kézbesítésétől számított 15 napon belül keresettel a felperes belföldi székhelye (lakóhelye) szerint illetékes megyei/Fővárosi Törvényszéktől lehet kérni. A keresetlevelet az illetékes bírósághoz címezve, de a Döntőbizottságnál kell benyújtani. Tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben kérheti. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

INDOKOLÁS

A Döntőbizottság az ajánlatkérő közbeszerzési eljárásának rendelkezésre bocsátott dokumentumai, a jogorvoslati eljárás iratai, valamint a felek írásbeli és tárgyalási nyilatkozatai alapján, az alábbi tényállást állapította meg:

Ajánlatkérő a rendelkező részben meghatározott szolgáltatás tárgyában a Kbt. IV. fejezete szerinti gyorsított tárgyalásos eljárást indított, amelyre vonatkozó ajánlati felhívása 2011. október 28-án került feladásra, mely 2011. november 2-án jelent meg az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2011/S 210-342947 szám alatt.

Ajánlatkérő a részekre történő ajánlattételt és az alternatív ajánlattételt nem biztosította.

A felhívás II.2.1) pontjában ajánlatkérő a következők szerint határozta meg a szerződés teljes mennyiségét:

„Határozatlan időre szóló vagyon-, felelősség- és gépjármű biztosítás a Magyar Közút Nonprofit Zrt. teljes vagyonára, tevékenységére és az általa üzemeltett gépjármű flottára a dokumentációban meghatározottak szerint.

Összkockázatú vagyombiztosítás 68.000.000.000 HUF vagyonértékre,
Felelősségbiztosítás 1.000.000.000 HUF/év kártérítési limittel, további szublimitekkal,

Gépjárművek felelősségbiztosítása 2 500 darab gépjárműre,

CASCO biztosítás 600 darab gépjárműre.

A vagyon és felelősségbiztosítások, valamint a gépjármű biztosítások kapcsán évi 5 300 darab kárügy van, amiből legalább 3 700 darab gépjárműkár.”

A felhívás II.3) pontja alapján a szerződés kezdő időpontja 2012. január 1.

Ajánlatkérő a felhívás III. pontjában meghatározta a fő finanszírozási és fizetési feltételeket, a kizáró okokra vonatkozó előírásait, és az alkalmassági követelményrendszerét.

A részvételi felhívás IV.1.1) pontjában indokolta ajánlatkérő a gyorsított tárgyalásos eljárás alkalmazását a következők szerint:

„Ajánlatkérő fennálló biztosítási szerződése 2011. december 31. napján lejár. Ezen időpontig a Kbt. 107. és 122. § szerinti határidők megtartásával szerződés nem köthető. Tárgyalás szükséges a Kbt. 124. § (1) bekezdés d) pontja alapján, mivel a rendkívül összetett vagyonelemekre ill. a szerteágazó kockázati körökre is tekintettel, a szerződéses feltételek meghatározása nem lehetséges olyan pontossággal, amely lehetővé tenné a nyílt vagy a meghívásos eljárásban a legkedvezőbb ajánlat kiválasztását.”

A részvételi felhívás IV.2.1) pontja szerint ajánlatkérő az ajánlatokat a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás alapján kívánta értékelni.

Ajánlatkérő meghatározta a releváns eljárási határidőket. A részvételi jelentkezések benyújtásának határideje 2011. november 14. 10.00 óra, a részvételi szakasz eredményhirdetésének időpontja: 2011. november 25. napja (11.00).

Az ajánlattételi felhívás és dokumentáció megküldése: 2011. november 25. napja.

Az eljárás (ajánlattételi szakasz) eredményhirdetésének időpontja: 2011. december 19. napja (11.00).

A szerződéskötés tervezett időpontja: 2011. december 29. napja.

A részvételi jelentkezések benyújtására nyitva álló határidőben jelentkezést nyújtott be a kérelmező közösen a Generali-Providencia Biztosító Zrt.-vel, a Groupama Garancia Biztosító Zrt. és az Allianz Hungaria Zrt.

Ajánlatkérő mindhárom részvételre jelentkezőt alkalmasnak találta a szerződés teljesítésére és megküldte részükre 2011. november 25-én az ajánlati felhívást.

Az ajánlati felhívás megismételte a 3) pontban a részvételi felhívásban rögzített teljes mennyiséget.

Tájékoztatott a kizáró okok igazolásának elvárásairól, valamint arról hogy a hiánypótlást a Kbt. 83. §-a alapján biztosítja.

Ajánlatkérő meghatározta az eljárási határidőket, így az ajánlattételi határidő 2011. december 5. 10.00 óra, az első tárgyalás ideje 2011. december 7. 10.00 óra, az eredményhirdetés időpontja 2011. december 19. 05.11 óra, a szerződéskötés tervezett ideje 2011. december 29. napja volt.

Ajánlatkérő meghatározta az egyéb információk között az ajánlattétellel kapcsolatos tartalmi és formai elvárásait, a tárgyalás menetét, annak tartalmát.

Ajánlatkérő ajánlati dokumentációt készített a megfelelő ajánlattétel érdekében. Ebben általános tájékoztatást adott ajánlattevőknek, továbbá az ajánlatok bírálati szempontja körében meghatározta, hogy az ajánlati árak tartalmaznia kell mindazokat a költségeket, amelyek az ajánlat tárgyának eredményfelelős megvalósításához, a rögzített feltételek betartásához szükségesek.

A dokumentációban ajánlatkérő iratmintákat is ajánlattevők rendelkezésére bocsátott. A felolvasólap mintán ajánlatkérő valamennyi ajánlati szempontra, biztosítási elemre külön kérte a nettó összegű ellenszolgáltatást feltüntetni.

A dokumentáció részét képezték a biztosítási elemenként megkötendő biztosítási szerződések tervezetei.

A dokumentáció 25. oldalán kezdődik az „E” fedezeti körbe tartozó, az ajánlatkérő tulajdonában, üzemeltetésében lévő gépjárművek casco biztosítására vonatkozó szerződéses feltételek.

A 7. pontban ajánlatkérő tájékoztatta arról az ajánlattevőket, hogy a tulajdonában, üzemeltetésében lévő gépjárműállománynak csak egy részét kívánja casco fedezet alá vonni. Ajánlatkérő elsősorban az újonnan beszerzett gépjárműveket kívánja biztosítani, de induló állományként egyéb járművek fedezetére is sor kerülhet.

Ajánlatkérő a tervezett gépjárműállomány fizetendő casco díját táblázatban foglalta össze gépjármű kategória, induló állomány (darab), éves díj/db, illetve éves díj összesen megbontásban.

Az ajánlattételre felhívott Allianz Hungária Zrt. 2011. november 28-án közölte, hogy nem kíván ajánlatot benyújtani.

Ajánlattevők az eljárás során kiegészítő tájékoztatást kértek ajánlatkérőtől. Ajánlatkérő 2011. december 1. napján megadta a kért tájékoztatást és mellékelte a Biztosítási Konceptióját, a 2012. évi tervezett casco állomány javított táblázatát, továbbá a gépjármű kárstatisztikáját.

A 2011. december 5-én benyújtotta ajánlatát a kérelmező és a Groupama Garancia Biztosító Zrt.

A kérelmező ajánlati ára összesen 357.546.537.-Ft volt, míg a Groupama Garancia Biztosító Zrt. ajánlati ára 644.171.493.-Ft volt.

Ajánlatkérő 2011. december 6. napján hiánypótlási felhívást küldött mindkét ajánlattevő részére 2011. december 7. 10.00 órai határidővel.

A felhívott ajánlattevők benyújtották hiánypótlásaikat.

Ajánlatkérő és az ajánlattevők 2011. december 7. napján lefolytatták az első tárgyalást. Ajánlatkérő az ajánlattevőkkel együttesen tárgyalt.

Ebben a tárgyalási fordulóban ajánlatkérő a szerződéstervezetről kívánt tárgyalni.

A felek megállapodtak abban, hogy a biztosítási szerződésben megfogalmazott rendelkezések minden tekintetben felülírják a biztosítók által benyújtott Általános Szerződéses Feltételeket.

A felek 2011. december 8-án tartották meg a második tárgyalási fordulót.

Itt tájékoztattott ajánlatkérő arról, hogy úgy kíván casco biztosítást kötni, hogy sem jelenleg, sem a szerződéskötés időpontjában nem fog rendelkezésre állni annyi – az ajánlat árat tartalmazó táblázatban szereplő – darabszámú és olyan

összetételű gépjárműállomány, amelyre ajánlatot kér és vár ajánlattevőktől. A jelen helyzetben kötelezettséget sem tud vállalni arra vonatkozóan, hogy a tervezett mennyiséget maradéktalanul be is fogja szerezni. Erre tekintettel ajánlattevőknek a casco biztosításra vonatkozóan ezzel a kockázattal az ajánlattétel során számolniuk kell. Az ajánlattevők a tárgyalásról készült jegyzőkönyv aláírásával elismerik, hogy tudomással bírnak arról a tényről, hogy ajánlatkérőnek 2012. január 1-étől kezdődően folyamatosan kerül birtokába a biztosítani kívánt gépjárműállomány és ennek mennyisége bizonytalan.

A felek harmadszor is tárgyaltak egymással 2011. december 13-án. Megállapodás született a szerződéses feltételekről és ajánlattevőknek köztes ajánlatot kellett benyújtaniuk, majd a tárgyalás végeztével végleges ajánlatot. A Groupama Garancia Biztosító Zrt. végső ajánlati ára 208.096.137.-Ft volt, a kérelmezőé 237.178.527.-Ft.

Ajánlatkérő 2011. december 14-én a következővel fordult az ajánlattevőkhöz. „Mindkét ajánlattevő ajánlata a Kbt. 86. § (1)-(2) bekezdése alapján az eljárás ajánlatkérő által meghatározott becsült értékéhez viszonyítva az elvégzett számítások alapján kirívóan alacsonynak ítélt összesített ellenszolgáltatást tartalmaz, ezért kérjük annak a Kbt. 87. § (1)-(2) bekezdése szerinti írásbeli indokolását.”

Ajánlatkérő 2011. december 14. 15.00 óráig biztosított határidőt.

Mindkét felhívott ajánlattevő benyújtotta az indokolását.

A Groupama Garancia Biztosító Zrt. egy oldal terjedelmű szöveges indokolást adott, számszerű adatok, számítások nélkül.

Kérelmező tizennégy oldal terjedelemben szöveges és számszerűsített adatokat tartalmazó indokolást nyújtott be.

Ajánlatkérő 2011. december 14-én felhívta a Groupama Garancia Biztosító Zrt.-t, hogy a Kbt. 87. § (1) és (2) bekezdése alapján a részletes díjkalkuláció kialakításának elveit és lépéseit részletesebben mutassa be és az ajánlata megalapozottságát számítással támassza alá.

A Groupama Garancia Biztosító Zrt. bemutatta díjkalkulációját számszerűsítve, táblázatos formában. A díjkalkulációt teljes terjedelmében üzleti titoknak minősítette.

Ajánlatkérő 2011. december 19-én kihirdette az eljárást lezáró döntését. Eszerint az eljárás eredményes volt, a nyertes ajánlatot a Groupama Garancia Biztosító Zrt. nyújtotta be 208.096.137.-Ft ajánlati árral, a kérelmező a 237.178.527.-Ft-os ajánlati árral a második legkedvezőbb ajánlatot nyújtotta be.

Kérelmező 2011. december 21-én betekintett a nyertes ajánlattevő ajánlatába, az eljárás során benyújtott iratokba, a kirívóan alacsony árra adott indokolás egy részébe a 2011. december 14-én kelt második levél kivételével. Ajánlatkérő ezen második levélbe üzleti titokra hivatkozással nem biztosította a betekintést.

Kérelmező 2011. december 22-én előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be. Ebben kérte az eljárást lezáró döntés módosítását és annak megállapítását, hogy a nyertes ajánlattevő ajánlata érvénytelen a Kbt. 88. § (1) bekezdés g) pontja alapján. Sérült továbbá a Kbt. 1. § (3) bekezdése, a Kbt. 96. § (3) bekezdése, és a Kbt. 10. §-a.

Hivatkozott arra, hogy ajánlatkérő nem biztosította az iratbetekintést olyan körben, amire az eljárást lezáró döntését alapozta, azonban erre a döntése meghozatalát követően nincs lehetősége korlátozva ezzel a kérelmező jogorvoslati kérelméhez szükséges adatok megismerését.

Ajánlatkérő a Kbt. 86. §-a alapján állapította meg a kirívóan alacsonynak ítélt ellenszolgáltatást mindkét ajánlattevőnél, azonban az indokoláskérésben a Kbt. 87. § (1)-(2) bekezdéseit hivatkozta, illetve a másodszeri indokoláskérést is kibocsátott. A Kbt. elkülönítve szabályozza a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás, illetve az ajánlat egyéb ajánlati elemei tekintetében azokra vonatkozó rendelkezéseket, így azok együttes alkalmazása a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás körében nem megengedett. Ajánlatkérő ezen túlmenően kétszer kért indokolást, ami szintén jogsértő. Ajánlatkérőnek a Kbt. 86. § (5) bekezdése szerint meg kellett volna állapítania a nyertes ajánlat érvénytelenségét.

Ajánlatkérő a 2011. december 28-án kelt válaszában az előzetes vitarendezési kérelmet elutasította, az eljárást lezáró döntését nem módosította.

Kérelmező 2011. december 28-án nyújtotta be a jogorvoslati kérelmét, amelyet a jogorvoslati tárgyaláson 2012. január 23-án megtartott tárgyaláson pontosított.

Kérte a jogsértés megállapítását, az eljárást lezáró döntés megsemmisítését, a költségei megtérítését.

Kérelmező az ajánlatkérő jogsértően alkalmazta együttesen a Kbt. 86. § (1), (3) és (5) bekezdését, továbbá a Kbt. 87. § (1) és (2) bekezdését, továbbá nyilvánította érvényessé a nyertes közös ajánlattevő ajánlatát, a következő indokok miatt.

1) Kérelmező kifejtette, hogy az ajánlatkérő 2011. december hó 14. napján ajánlattevőktől indokolást kért a Kbt. 86. § (1)-(2) bekezdésére hivatkozva, mivel szerinte az ajánlatok kirívóan alacsonynak ítélt ellenszolgáltatást tartalmaztak. Ezt az indokolást a Kbt. 87. § (1)-(2) bekezdése szerint kérte.

Ajánlatkérő a Kbt. 86. § (1) bekezdésére hivatkozással az összesített ellenszolgáltatást vizsgálta, tehát nem a Kbt. 87. § (1) bekezdése, hanem a Kbt. 86. § (1)-(5) bekezdései alapján kellett volna eljárnia.

Erre tekintettel ajánlatkérő a Kbt. 86. §-a alapján megállapított kirívóan alacsony ellenszolgáltatás vonatkozásában hivatkozott mind a Kbt. 86. § (1) és (2) bekezdésére, mind a Kbt. 87. § (1) és (2) bekezdésre, amire azonban a Kbt. kogenciája alapján együttesen nincs lehetősége, ezért jogsértő volt az indokoláskérése.

Ajánlatkérő még ugyanezen a napon a Kbt. 87. § (1)-(2) bekezdései alapján újabb indokolást kért a nyertes ajánlattevőtől és ezzel Kbt. 86. § (3) bekezdést is megsértette, ugyanis az ajánlatkérő ezen jogszabályi rendelkezés szerinti „tájékoztatókérésnek álcázott” ismételt indokolást kért annak ellenére, hogy erre nem lett volna jogszabályi lehetősége.

Ajánlatkérő a 2011. december hó 14. napján érkezett levele alapján ugyanis a Kbt. 87. § (1) és (2) bekezdése alapján kérte a nyertes ajánlattevőt, hogy nyújtson be ismételt indokolást, holott erre már a Kbt. 86. §-a és ezen jogszabályi rendelkezés alapján is felhívta korábban.

Az ajánlatkérő egy közbeszerzési eljárásban egyazon ajánlattevő vonatkozásában rendelt el indokoláskérést úgy, hogy a Kbt. 86. § (1) és (2) bekezdés szerinti (vizsgálati) jogalapot felhasználva a Kbt. 87. § (1) és (2) bekezdés szerint kérte az indokolás benyújtását.

A Kbt. tételes jogi rendelkezése azonban nem biztosít lehetőséget arra, hogy az ajánlatkérő kétszer rendeljen el általános indokolást egy ajánlattevő vonatkozásában, így ajánlatkérő e tekintetben is jogsértően járt el.

2) Kérelmező ebben a kérelmi elemében azt kifogásolta, hogy a 2011. december hó 20. napján iratbetekintésen ajánlatkérő a nyertes ajánlattevő második indokolásába nem biztosította a betekintést.

Ajánlatkérő a fenti döntését azzal indokolta, hogy a nyertes ajánlattevő az indokolását üzleti titoknak minősítette, ezért a Kbt. szerint abba az iratbetekintést az ajánlatkérő nem köteles biztosítani.

Ajánlatkérő ezzel megsértette a Kbt. 96. § (3) bekezdését, ugyanis az indokolások az ajánlati árra vonatkoztak, amellyel összefüggésben a Kbt. nem biztosít lehetőséget arra, hogy üzleti titokra való hivatkozással megtagadható legyen a tartalmának megismerése.

Ajánlatkérő jogsértése közvetett módon érinti a Kbt. 73. § rendelkezését is.

A Kbt. fenti üzleti titokra vonatkozó rendelkezése alól azonban a Kbt. közpénzek átláthatóságához fűződő jogalkotói szándékot tételes jogi rendelkezésként kifejezésre juttatva, maga ír elő kivételt a Kbt. 96. § (3) bekezdésében. Ez a rendelkezés tiltja az ajánlatkérő számára azt, hogy az üzleti titokra való hivatkozással ne engedjen betekintést olyan iratba, amelyet az ajánlat elbírálása során figyelembe vett. Tényszerűen megállapítható, hogy az

indokolások az ajánlati ár megalapozottságára vonatkoztak, tehát ezen iratokat az ajánlatkérő a döntése során egyértelműen figyelembe vette. Az iratbetekintési jog korlátozásával ajánlatkérő jogsértően korlátozta a kérelmező jogorvoslati jogosultságát is.

Erre tekintettel nem tudta a Kbt. 324. § (1) bekezdés e) pontja szerinti indokokat megjelölni a kérelmében. Ezen indokok részletes és mindenre kiterjedő megjelölése csak akkor lehetséges, ha a kérelmezőnek lehetősége van megismernie a nyertes ajánlattevő indokolásait is. Erre azonban ajánlatkérő nem biztosított lehetőséget.

3) A kérelmező hivatkozott arra a Kbt. 88. § (1) bekezdés g) pontjának és a Kbt. 86. § (5) bekezdésének a megsértésével összefüggésben, hogy a betekintés nyomán korlátozottan rendelkezésre bocsátott adatokból az volt egyértelműen megállapítható, hogy a nyertes ajánlattevő egy minden konkrétum nélküli, az indokolás jogszabályi követelményei egyetlen pontjának sem megfelelő, teljesen általános levelet adott be, melyet elfogadni semmilyen körülmények között, mint megfelelőt nem lehetett volna.

A kérelmező álláspontja szerint a nyertes ajánlattevő a második indokolásában - melynek tartalmát nem ismerhette meg - a nyertes ajánlattevő nem támasztotta alá az általa megajánlott ár teljesíthetőségét és a gazdasági észszerűséggel való összeegyeztethetőségét. Ajánlatkérőnek ezért érvénytelennek kellett volna a nyertes ajánlatot nyilvánítania, megsértve ezzel a Kbt. 88. § (1) bekezdés g) pontját a Kbt. 86. § (5) bekezdését.

Ajánlatkérő kérte az álláspontja szerint alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítását.

Előadta, hogy három tárgyalási fordulót folytatott le az ajánlattevőkkel, kettőt együttesen, egyet - az ajánlattevők kérésére, elfoglaltságukra hivatkozva - külön-külön. A tárgyalások célja elsődlegesen a szerződéses feltételek meghatározása volt, majd ezt követően, az ajánlatkérő számára legkedvezőbb ajánlati ár elérése.

A szerződéses feltételekben történt megállapodást követően került sor először egy köztes ajánlatadásra, majd egy újabb fordulóban a végleges ajánlatadásra, melyet követően beállt az ajánlati kötöttség:

Ajánlattevő a végső ajánlati árakat egymással és a becsült költséggel összehasonlítva megállapította, hogy mindkét ajánlattevő ajánlati ára a Kbt. 86. §-a szerint kirívóan alacsonynak minősül, s felhívta ajánlattevőket az árképzésük indokolására, határidő kitűzésével, majd az egyik ajánlattevőtől további tájékoztatást kért a számítás módszerére vonatkozóan.

Ezt követően megvizsgálta a beérkezett indokolásokat és megállapította, hogy mindkét ajánlattevő indokolása elfogadható ajánlatkérő számára.

Az eljárás eredményhirdetésére 2011. december 19-én került sor. Megküldte az ajánlattevőknek az eljárásról készült összegzést, melyben kihirdette a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatot benyújtó ajánlattevőt nyertesnek.

2011. december 20-án a kérelmező iratbetekintést kezdeményezett. Az iratbetekintésre 2011. december 21-én került sor, majd ezt követően a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmet terjesztett elő ajánlatkérőnél 2011. december 22-én.

Ajánlatkérő az írásbeli összegezésében foglaltakat a kérelem alapján felülvizsgálta, és 2011. december 28. napján, KOZ-9418-20/2011. sz. alatt válaszolt a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére.

Ajánlatkérő az eljárás eredményéről szóló összegezését nem módosította. Ajánlatkérő a vitarendezési kérelemre vonatkozó válaszát 2011. december 28. napján valamennyi ajánlattevőnek, és a kérelmezőnek is megküldte.

Az 1) kérelmi elemmel összefüggésben hivatkozott arra, hogy az abban foglaltakat nem fogadja el.

A 2011. december 14-én kelt dokumentumában az árképzésre vonatkozó indokolást kért mindkét ajánlattevőtől.

Ajánlatkérő a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás indokolására vonatkozó felhívásában az értékelés szempontjának - ajánlati ár - tartalmát megalapozó adatokat nem kért az ajánlattevőktől, ezen adatokat nem tüntette fel, konkrétan nem nevesítette, csak azt közölte, hogy a becsült költséghez képest az ajánlatok kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmaznak, így indokolást kellett kérnie.

Az ajánlattevők a felhívás szerinti indokolási kötelezettségüknek mindketten eleget tettek. Mivel az ajánlatkérő nem határozott meg az értékelés szempontjából indokolni kért lényeges, az ajánlati elemek tartalmát meghatározó adatokat az ajánlati árak kialakítására vonatkozóan, eltérő módszerekkel mutatták be ajánlattevők az ajánlati árakat befolyásoló körülményeket.

Ezt követően ajánlatkérő a nyertes ajánlattevőtől tájékoztatást kért. Ebben nem jelölt meg új tartalmi elemet, a tájékoztatás kérése az ajánlattevői indokolásban bemutatott ajánlati árra vonatkozott, hiszen azt kérte, hogy ajánlattevő a részletes díjkalkuláció (árképzés) kialakításának elveit és lépéseit részletesebben mutassa be, és az ajánlata megalapozottságát számítással támassza alá.

Ajánlatkérő nem kért kétszeresen általános indokolást, hanem - tekintettel arra, hogy a beérkezett indokolásból nem tudott meggyőződni az ajánlati elemek megalapozottságáról, -, tájékoztatást kért a Kbt. 86. § (3) bekezdésével illetve a Kbt. 87. § (2) bekezdésével is összhangban.

A Kbt. mind a 86. § (3) bekezdésében mind a vele jogalkotói szándékában azonos 87. § (2) bekezdésben az ajánlatkérőnek kötelezővé teszi az ajánlati

elemek megalapozottságáról való meggyőződést, és ehhez biztosítja fenti két jogintézmény azt az eljárási cselekményt, melyet ajánlatkérő alkalmazott, vagyis írásban tájékoztatást kért a vitatott ajánlati elemre (ajánlati árra) vonatkozóan.

Tekintettel arra, hogy a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás normatív meghatározása nem lehetséges, azt csak esetenként lehet megítélni, különös tekintettel a közbeszerzés tárgyára, a piaci viszonyokra és egyéb körülményekre, ezért kérte ajánlatkérő a részletesebb tájékoztatást az ajánlattevőtől.

Ajánlatkérő akkor járt el helyesen és jogszerűen, ha az ajánlattevők által benyújtott indoklás és tájékoztatás lehetséges objektív voltát megvizsgálja, a felhozott indokokat elemzi, és csak akkor fogadja el, ha azok nem ésszerűtlenek, azaz a gazdasági élet szabályaival, a piac működésével összeegyeztethetők.

Ajánlatkérő - külső szakértők véleményét is kikérve - mindkét ajánlattevő esetében ajánlatkérő szempontjából elfogadhatónak ítélte a benyújtott indoklásokat.

Álláspontja szerint, a jogszabályhely megjelölésétől függetlenül, ajánlatkérő az anyagi jogszabályokat helyesen alkalmazta, ezen az alapon jogsértést nem követett el. A kirívóan alacsonynak ítélt ellenszolgáltatás indokolása iránti kérelmében hivatkozott mind a 86. §-ra, mind a 87. §-ra, mely nem volt jogsértő, és nem befolyásolja az árra vonatkozó indoklások és tájékoztatás elfogadhatóságát.

Ajánlatkérő hivatkozott a törvény indoklására és eszerint a Kbt. 86. és 87. §-aiban szereplő rendelkezések gyűjtőfogalmat határoztak meg, így nem volt ezek együttes alkalmazása jogsértő.

A 2) kérelmi elemmel összefüggésben azt hangsúlyozta, hogy a nyertes ajánlattevő a Kbt. 86. § (1) bekezdés szerinti indoklását nem minősítette üzleti titoknak. A részletes számításokat, az árképzés módszerét és a kalkulációnak bemutatását tartalmazó, a Kbt. 86. § (3) bekezdés szerinti tájékoztatását kérte üzleti titoknak tekinteni.

E tényekre tekintettel, ajánlatkérő nem tagadta meg az indokolásnak a kérelmező rendelkezésére bocsátását.

Ajánlatkérő álláspontja szerint az iratbetekintés során jogszerűen járt el akkor, amikor a nyertes ajánlattevő 2011. december 15-én benyújtott, általa üzleti titokként megjelölt iratába nem engedélyezte a betekintést.

Ajánlatkérő hivatkozott a Kbt. 73. § (1) bekezdésében és a Ptk. 81. §-ában írtakra.

Fenti szabályok egybevetése alapján ajánlatkérő szerint a nyertes ajánlattevő részletes számításokat tartalmazó tájékoztatása jogszerűen képezheti üzleti titok tárgyát, így az abba való betekintés megtagadása nem volt ajánlatkérő részéről jogsértő sem a Kbt. 96. § (3) bekezdése, sem a 73. § vonatkozásában. Az ajánlat elbírálása során a döntés meghozatalával összefüggésben - a kirívóan alacsony

ellenszolgáltatás indokolását, és az erre adott tájékoztatást az ajánlatkérő figyelembe vette, de azok közül a tájékoztatás megismertetése a kérelmezővel aránytalanul súlyosan sértené a másik ajánlattevő üzleti érdekeit. Az aránytalansággal kapcsolatban az ajánlatkérő álláspontja az, hogy a tájékoztatás díjtétel számítási metodust, „belső kockázatvállalási kézikönyvi adatokat” is tartalmaz, így annak továbbadása nem csak jelen verseny árképzésére vonatkozóan ad a kérelmezőnek támpontot, hanem az üzleti tevékenységének más területét is érinti.

Kérelmező azon hivatkozását sem fogadta el, miszerint a betekintésének megtagadásával korlátozta a kérelmező jogorvoslati jogosultságát.

Ajánlattevőknek a bírálati szempontot képező ajánlati árat egy összegben kellett megajánlani, ezért azon ismeret hiánya, hogy kérelmező nem tekinthette meg a nyertes ajánlattevő ajánlati árának kialakítására vonatkozó részletes számításait, az árképzés módszerét és az árkalkulációjának bemutatását, nem korlátozta a kérelmező jogorvoslati jogosultságát.

A 3) kérelmi elem kapcsán előadta, hogy a közbeszerzési eljárás tárgya különösen speciális szolgáltatás, a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás normatív meghatározása nem lehetséges.

Az ajánlati ár kialakítását, a díjképzést csak részletesen elemezve lehet megítélni. A különböző ajánlattevők árképzése nem egyforma. A biztosítási piac sajátosságaiból adódóan és kifejezetten a több biztosítási elemet magába foglaló szerződés, eltérő üzleti taktikát eredményez. A biztosítók a kockázatokat mérlegelve határozzák meg a biztosítási díjakat, melynél figyelembe veszik ezen kívül a tapasztalataikat, és a díjak lényegében feltételezésen alapulnak. Minden számítás alapjául a biztosító saját portfólió szintű kártapasztalatait veszi figyelembe, a kárkifizetések fedezetéül a saját díjbevételein és tőketartalékain túl viszontbiztosítási szerződéseket köt.

Ajánlatkérő a döntéshozatal során a biztosításszakmai szempontokat a legmagasabb szintű objektivitással kezelte.

Ennek bizonyítéka egyrészt az, hogy a két - tárgyalási szakaszban résztvevő - ajánlattevő a jegyzőkönyvek szerint is a tárgyalásokon úgy nyilatkozott, hogy elfogadják egymás - biztosítási elemekre külön-külön vonatkozó - általános szerződéses feltételrendszerét egyenrangúnak, kifejezetten azért, mert a biztosítási szakma specifikussága olyan, hogy azonos biztosítási elemekre eltérően megfogalmazott feltételrendszert alkalmaznak. Ezeket a feltételeket a tárgyalások végén a biztosított szempontjából, és az árképzés szempontjából egyenrangúnak tekintették. Másrészt ugyanezen sajátosság bizonyítéka, hogy a két ajánlattevő éppen a vitatott casco biztosítási elem tekintetében eltérő díjszámítási módszert alkalmazott. Kérelmező a díjösszeget, míg a nyertes ajánlattevő a díjtételes (%-os) formát választotta. A két eltérő díjszámítási módot a tárgyaláson mind a két ajánlattevő, és az ajánlatkérő is elfogadta, tekintettel arra, hogy ez szintén a biztosítási szakma specifikusságából adódik,

és ennek a két eltérő módszernek az alkalmazása nem sérti sem a Kbt. alapelveit, sem az ajánlati árak képzésének egyenrangúságát. Ezért is kért (a mintát az ajánlatkérő adta) és kapott egy kiegészítő táblázatot az ajánlatkérő a casco biztosítás - mint egyik biztosítási elem alátámasztására részletes táblázatot.

Az árképzés fentiekben részletezett specifikusságánál és a gépjárművekre vonatkozó fenti adatok értelmezésénél nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy a gépjármű felelősségbiztosítás adatait a biztosítók, minden év október 31-éig kötelesek közzé tenni.

Vagyis a biztosítási „csomagban” szerepel egy olyan tétel, melyre vonatkozóan az ajánlattevők pontosan ismerték egymás árajánlatát, hiszen az ajánlattevő a határidőre közzétett adatoktól jogszabály alapján nem térhetett el. Mindkét ajánlattevő ismerte a másik ajánlattevő, ezen biztosítási elemre vonatkozó árát, (már a részvételi felhívás megjelenését követő 3-4. munkanapon) így a biztosítási „csomag” egyik eleme mint ismert adat, erősen befolyásolta az árképzésben az ajánlattevőket, és erre különösen tekintettel voltak akkor, amikor a többi biztosítási elemre vonatkozóan alkottak árakat.

Ajánlatkérő megjelölte azokat a részeket (kedvezmények fajtái, kockázatvállalási kézikönyv) a nyertes ajánlattevő tájékoztatásában, melyeket a döntése meghozatalakor figyelembe vett.

Ajánlatkérő álláspontja szerint a fentiekben hivatkozott indokok alapján jogszerű döntést hozott, a nyertes ajánlattevő és egyébként a kérelmező ajánlata is érvényes volt, elfogadta az ajánlattevők által indokolásokat, illetve a nyertes ajánlattevő által adott tájékoztatást.

Egyéb érdekelt Groupama Garancia Biztosító Zrt. kérte az alaptalan kérelem elutasítását.

Hivatkozott arra, hogy az üzleti titokként meghatározott tájékoztatása olyan adatokat tartalmaz, mely az árképzési módszerével kapcsolatos, így a Kbt. 73. §-ában nevesített árazott költségvetéshez kapcsolható. Amennyiben a kérelmező megismerhetné a módszerét, nemcsak ebben a közbeszerzési eljárásban, hanem más eljárásban is, így következtethető lenne az általa kalkulált ár is.

Ajánlatkérő az indokoláskérésében semmilyen biztosításmatematikai számítást nem kért, ennek megfelelően nyújtotta azt be.

A tájékoztatása pedig tartalmazta azokat az objektív adatokat, amelyeket az ajánlatkérő kért és amelyek alapján az általa tett vállalás teljesíthetősége megállapítható volt.

A **Döntőbizottság** az alábbi indokokra tekintettel megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem alapos.

A Döntőbizottság megállapította, hogy ajánlatkérő jelen közbeszerzési eljárását a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (Kbt.) rendelkezései

alapján indította, így a Kbt. 401. § (1) bekezdése szerint e jogorvoslati eljárásra is a Kbt. rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Döntőbizottság tájékoztatást ad arról, hogy a Közbeszerzések Tanácsa, mint költségvetési szerv elnevezése 2012. január 1. napjával Közbeszerzési Hatóságra változott.

Ajánlatkérő Kbt. IV. fejezete szerinti gyorsított tárgyalásos eljárást megindító hirdetménye 2011. október 28. napján került feladásra, így a jogorvoslati kérelem elbírálására az ebben az időpontban hatályos törvényi rendelkezések az irányadóak.

A kérelmező 1) kérelmi eleme alapján a Döntőbizottság azt vizsgálta, hogy ajánlatkérő 2011. december 14. napján a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás körében kibocsátott indokoláskérése megfelelt-e a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek.

A Kbt. jogorvoslati kérelemre irányadó rendelkezései a következőket mondják ki:

A 3. § (1) bekezdése értelmében e törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben e törvény az eltérést kifejezetten megengedi.

A Kbt. 81. § következő bekezdései szerint:

„(1) Az ajánlatok elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok megfelelnek-e az ajánlati felhívásban és a dokumentációban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(3) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlatok érvénytelenek, illetőleg van-e olyan ajánlattevő, akit az eljárásból ki kell zárni.”

A Kbt. 86. § következő bekezdései alapján:

„(1) Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a többi ajánlattevő ajánlatához és becsült értékéhez viszonyítva kirívóan alacsonynak értékelt összesített ellenszolgáltatást tartalmaz a következő egységek valamelyike tekintetében:

a) az ajánlat egésze, vagy

b) részajánlat tétele esetén az ajánlat egyik része, vagy

c) ha az ellenszolgáltatásra vonatkozóan az ajánlati felhívásban több részszerzőpont vagy alszerzőpont szerepelt, legalább egyik részszerzőpont vagy alszerzőpont.

(2) Az ajánlatkérő köteles az (1) bekezdést alkalmazni különösen akkor, ha az ajánlatban foglalt – az (1) bekezdés a)–c) pontjai szerinti valamelyik egységre vonatkozó – összesített ellenszolgáltatás mértéke több mint tizenöt százalékkal eltér

- a) ha egy ajánlat van, az ugyanezen egységre vonatkozó becsült értéktől;
- b) legfeljebb három ajánlat esetén attól a számtani átlagtól, melyet a többi ajánlattevő ugyanezen egységre vonatkozó ajánlati áraiból és az ugyanezen egységre vonatkozó becsült értékből számít ki az ajánlatkérő;
- c) legalább négy ajánlat esetén attól a számtani átlagtól, melyet a többi ajánlattevő ugyanezen egységre vonatkozó ajánlati áraiból és az ugyanezen egységre vonatkozó becsült értékből – a két szélső érték kiejtésével – számít ki az ajánlatkérő.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás és a rendelkezésére álló iratok alapján köteles meggyőződni az ajánlati elemek megalapozottságáról, ennek során írásban tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől a vitatott ajánlati elemekre vonatkozóan.

(4) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

- a) a gyártási folyamat, az építési beruházás, illetőleg a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,
- b) a választott műszaki megoldásra,
- c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,
- d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás, illetőleg szolgáltatás eredetiségére,
- e) az építési beruházás, szolgáltatásnyújtás vagy árubeszerzés teljesítésének helyén hatályos munkavédelmi rendelkezéseknek és munkafeltételeknek való megfelelésre, vagy
- f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(5) Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha nem tartja elfogadhatónak és a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethetőnek az indokolást.”

A Kbt. 87. § (1)–(3) bekezdései szerint:

„(1) Ha az ajánlatnak a bírálati részszerzőpontok szerinti valamelyik tartalmi eleme lehetetlennek vagy túlzottan magas vagy alacsony mértékűnek, illetőleg kirívóan aránytalanul értékelte kötelezettségvállalást tartalmaz, az ajánlatkérő az érintett ajánlati elemekre vonatkozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni. Az ajánlatkérőnek erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesítenie kell.

(2) Az ajánlatkérő az indokolás és a rendelkezésére álló iratok alapján köteles meggyőződni az ajánlati elemek megalapozottságáról, teljesíthetőségéről, ennek során az ajánlattevőtől írásban tájékoztatást kérhet a vitatott ajánlati elemekre vonatkozóan.

(3) Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha nem tartja elfogadhatónak és a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethetőnek az indokolást.”

A Kbt. 88. § (1) bekezdés g) pontja alapján az ajánlat érvénytelen, ha kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmaz (86. § (5) bekezdése).

A fenti jogszabályok rendelkezései szerint a közbeszerzési eljárásban a Kbt.-ben meghatározott rendelkezésektől csak és annyiban lehet eltérni, amennyiben azt maga a törvény kifejezetten megengedi.

Az ajánlattételi határidőben – a tárgyalásos eljárás kivételével – az ajánlati kötöttség bekövetkezik. Az ajánlati kötöttség bekövetkeztével – a tárgyalásos eljárás esetén az utolsó tárgyalást követően a végleges ajánlatok benyújtásával - az ajánlati felhívás, dokumentáció, a közbeszerzési eljárásban nyújtott kiegészítő tájékoztatás, a tárgyalásos eljárás esetén a tárgyalásokon elhangzottak alapján kell ajánlatkérőnek a benyújtott ajánlatokat értékelnie a Kbt. 81. §-ában foglaltak alapján.

Az ajánlatok érvényességéről történő döntés során ajánlatkérőnek vizsgálnia kell azt is többek között, hogy a benyújtott ajánlatok megfelelnek-e az ajánlati felhívás, dokumentáció, a jogszabályok rendelkezéseiben foglaltaknak.

Amennyiben megállapítja ajánlatkérő a rendelkezésre álló adatok alapján, hogy valamely ajánlat nem felel meg a felhívás vagy dokumentáció, valamint a jogszabályok előírásainak, köteles megállapítani a vizsgált ajánlat érvénytelenségét a Kbt. 88. § (1) bekezdése alapján – adott esetben a Kbt. 83-87. §-aiban foglaltak alkalmazását követően.

A Kbt. kógenciájából fakadóan ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban köteles megvizsgálni az ajánlattevők által megajánlott ajánlati árakat és adott esetben, amennyiben azokat kirívóan alacsonynak értékeli, köteles indokolást kérni. Ajánlatkérőnek az összesített ellenszolgáltatást kell vizsgálnia abból a szempontból, hogy az kirívóan alacsony-e. Az összesített ár az ajánlat egészére megajánlott ellenszolgáltatás. A tárgyalásos eljárás specifikumából fakadóan a Kbt. 86. § (1) bekezdése szerinti indokoláskérés csak a végső ajánlati árak, ajánlati elemek vonatkozásában kérhető.

A Kbt. 86. § (2) bekezdése tartalmazza azokat az eseteket, amelyek fennállása esetén kötelező az indokoláskérés. Ajánlatkérőnek a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás tekintetében annak alapjául a becsült értéket, valamint a többi ajánlattevő ajánlati árát kell figyelembe vennie és a viszonyítást ezekhez az értékekhez rendelve kell elvégezni.

A Kbt. 86. §-ának további rendelkezései azokat a körülményeket sorolják fel, amelyek a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás körében értékelendők, illetve figyelembe veendőek, továbbá ezen rendelkezések alapján kell ajánlatkérőnek

döntenie az ajánlati ár, az ajánlati elemek megalapozottságáról és arról, hogy a feltüntetett ellenszolgáltatási összegért biztosított-e a szerződés teljesítése.

Az ajánlatkérőnek meg kell adnia azokat az általa lényegesnek tartott ajánlati elemeket, amelyekre vonatkozóan kéri az adatok és az indokolás benyújtását, nem fogadható el az általános jellegű, csak a törvény szövegére, illetve a jogszabályhelyre történő hivatkozás. Ajánlatkérőnek konkrétan meg kell jelölnie, hogy mely ajánlati elemeket kéri indokolni. Amennyiben általános az indokoláskérés, az ajánlattevők nem tudnak megfelelő tartalmú indokolást adni az ajánlati áruk alátámasztására.

Ajánlattevőnek objektív alapú indokolást kell adnia e körben, amely alapján az ajánlatkérő olyan helyzetbe kerül, hogy megalapozottan tudjon dönteni a szerződés teljesítése körében arról, hogy ezen az áron a beszerzési igény teljesítése valóban megvalósítható-e.

A Kbt. 87. §-a kifejezetten az ajánlati áron kívüli kötelezettségvállalások tekintetében írja elő kötelezően ajánlatkérőnek, hogy azok megalapozottságáról, teljesíthetőségéről szintén meg kell győződnie.

A Kbt. 87. §-a körében értékelhetőek mindazon bírálati részszempontokra tett megajánlások, amelyek az ellenszolgáltatáson kívül esnek. Ajánlatkérő kötelezettsége ezek vizsgálata is, ezzel annak ellenőrzése, hogy az egyes bírálati részszempontok tartalmi elemei ténylegesen teljesíthető kötelezettségvállalást tartalmaznak-e. Ebben az esetben a tartalmi elemek, amennyiben lehetetlenek vagy túlzottan magas vagy alacsony mértékűnek, kirívóan aránytalan kötelezettségvállalásnak minősülnek, köteles ajánlatkérő adatokat és indokolást kérni.

A Kbt. 87. § (1) és (2) bekezdései alapján ajánlatkérő hasonlóan a kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatásra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekhez kérhet tehát indokolást ajánlattevőktől, illetve adott esetben a megalapozott döntés érdekében tájékoztatást.

A fenti rendelkezések alapján egyértelműen megállapítható, hogy a Kbt. szabályozásrendszere határozottan elkülöníti a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás és az ellenszolgáltatáson kívüli kötelezettségvállalások tekintetében alkalmazandó rendelkezéseket, azok nem moshatóak egybe, nem alkalmazható a kirívóan alacsony ellenszolgáltatásra vonatkozóan a Kbt. 87. §-a, illetve fordítva sem, azaz az ajánlati áron kívüli kötelezettségvállalások tekintetében a Kbt. 86. §-a nem alkalmazható. Mindkét esetben a jogalkotó végigvezette e körben alkalmazandó, illetve alkalmazható eljárást, valamennyi eljárási cselekményre vonatkozóan, így nem lehet és nem is kell esetlegesen a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás tekintetében az ezen kívüli kötelezettségvállalásoknál alkalmazandó indokláskérésre vagy tájékoztatáskérésre hivatkozni, mivel ez a Kbt. 86. §-ában is tételesen szabályozásra került. Amennyiben ajánlatkérő valamely ellenszolgáltatási

elemre kíván rákérdezni, azt a Kbt. 86. §-a alapján kell megtennie és nem a Kbt. 87. §-ában szabályozottak szerint.

Ezek előrebocsátását követően a Döntőbizottság megvizsgálta a konkrét eset dokumentumait.

Ezekből a Döntőbizottság megállapította, hogy ajánlatkérő 2011. december 14-én a Kbt. 86. § (1) és (2) bekezdései alapján megállapította, hogy az ajánlattevők által megajánlott összesített árak kirívóan alacsonynak minősültek a becsült értékhez képest, ezért kérte annak a Kbt. 87. § (1) és (2) bekezdés szerinti indokolását.

A jogorvoslati eljárásban a kérelmező nem kifogásolta, hogy ajánlatkérő alkalmazta a Kbt. 86. § (1) bekezdését, azaz nem vitatta, hogy az ajánlatok kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmaztak.

Ezen tények alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy ugyan az ajánlatkérő kirívóan alacsony ellenszolgáltatást állapított meg, azonban az arra vonatkozó indokolást nem a Kbt. 86. § vonatkozó bekezdései, hanem az ajánlati áron kívüli kötelezettségvállalásokra vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján kérte.

Erre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy ajánlatkérő megsértette a Kbt. 87. § (1) és (2) bekezdését.

A kérelmező kifogásolta azt is, hogy ajánlatkérő – miután azt elmulasztotta az első indokoláskérésében – ismételten indokolást kért 2011. december 14-én a nyertes ajánlattevőtől, ekkor már megadva azokat az ajánlati elemeket, amelyek tekintetében kérte a nyilatkozatot.

A Döntőbizottság e körben először megvizsgálta a kifogásolt iratok tartalmát. Ebből megállapította, hogy ajánlatkérő először annyit jelölt meg, hogy megállapította az ajánlatok kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmaznak az általa meghatározott 400.000.000.-Ft-os becsült értékhez képest, ezért kérte annak írásbeli indokolását a Kbt. 87. § (1) és (2) bekezdése szerint. Ajánlatkérő nem határozta meg semmilyen formában, hogy összesített árnak mely elemeire vonatkozóan kéri az indokolást. A nyertes ajánlattevő erre egy általános, számszaki adatokat, tényeket nem tartalmazó indokolást adott.

Az ugyancsak 2011. december 14-én kelt iratban ajánlatkérő a nyertes ajánlattevőtől azt kérte, hogy az általa benyújtott dokumentumok áttanulmányozása alapján mutassa be a részletes díjkalkuláció elveit és lépéseit részletesebben és az ajánlata megalapozottságát számításokkal támassza alá a Kbt. 87. § (1) és (2) bekezdései alapján.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a nyertes ajánlattevő az általános, minden konkrétumot nélkülöző indokoláskérésre általános, konkrétumokat nem tartalmazó indokolást adott. Ezt követően ajánlatkérő a Kbt. 87. § (1) és (2) bekezdései alapján adatokat, részletesebb bemutatást kért a nyertes ajánlattevőtől.

A Kbt. 87. § (2) bekezdése tartalmazza a tájékoztatáskérés lehetőségét, ezzel – ugyan jogsértően – de megjelölte azt, hogy tájékoztatást kért a nyertes ajánlattevőtől a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás körében.

A tájékoztatáskérés tartalma sem támasztotta alá azt a kérelmezői álláspontot, hogy az lényegében ismételt indokolásnak minősült, mivel ajánlatkérő a korábban, az indokolás körében csatolt dokumentumhoz képest kért részletesebb bemutatást a díjkalkuláció kialakításának elvei és lépései vonatkozásában.

Arra tekintettel sem minősülhet ismételt indokoláskérésnek a kifogásolt tájékoztatáskérés, mivel az ajánlatkérő az indokolását minden konkrétum nélkül kérte, nem jelölte meg azokat az ajánlati elemeket, amelyek tekintetében kérte az indokolást. Az indokolást általánosan az összesített ár tekintetében kérte benyújtani. Ennek eleget tett a nyertes ajánlattevő.

A kérelmező nem kifogásolta az indokoláskérés tartalmát, így annak hiányosságaira hivatkozással sem állapítható meg, hogy a tájékoztatáskérés ismételt indokoláskérés lett volna.

A Döntőbizottság azt is megjegyzi, hogy a Kbt. 86. § (3) bekezdése alapján nem minősül jogsértőnek az ismételt tájékoztatáskérés.

A Döntőbizottság egységes joggyakorlata szerint ajánlatkérőnek a kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatás körében indokolást kell kérnie az érintett ajánlattevőtől és meg kell jelölnie azokat az ajánlati elemeket, melyek tekintetében kéri az ajánlati ár alátámasztását. Amennyiben ezek adatok, tények sem elegendőek az ajánlatban írtak mellett annak alátámasztására, hogy a beszerzés az adott áron teljesíthető, ajánlatkérő további tájékoztatást kérhet.

Ajánlatkérő a vizsgált esetben egyrészt indokolást kért a nyertes ajánlattevőtől – azonban nem jogszerűen, mivel nem a megfelelő Kbt. rendelkezésre hivatkozott – további tájékoztatást kért, ahol azonban ismételten nem megfelelő rendelkezésre utalt. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a tájékoztatáskérés ismételt indokolás lett volna.

A fenti indokokra tekintettel a Döntőbizottság az 1) kérelmi elem ezen részét elutasította.

A 2) kérelmi elemmel összefüggésben a Döntőbizottság a következő indokok alapján megállapította, hogy az is alapos.

A Kbt. 96. § (3) bekezdése arról rendelkezik, hogy az eredményhirdetésen és azt követően nem lehet üzleti titokra hivatkozással olyan adat nyilvánosságra hozatalát korlátozni vagy megtiltani, amely a 73. § (2)–(3) bekezdése körébe tartozik, illetőleg amelyet az ajánlat elbírálása során – döntése meghozatalával összefüggésben – az ajánlatkérő figyelembe vett, erre tekintettel az ajánlattevő kérheti hogy más ajánlattevő ajánlatának ezen részeibe betekinthesse. Az iratbetekintést munkaidőben kell biztosítani, a betekintést kérő által javasolt napon.

A Döntőbizottság mindenekelőtt leszögezi, hogy a nyertes ajánlattevőnek méltányos és jogszerű érdeke fűződik ahhoz, hogy az ajánlati árait és különösen azok beszerzési forrásaira vonatkozóan az indokolásának erre vonatkozó releváns részeit az üzleti titok körébe utalja. A Kbt. előírásai azonban specifikusan szabályozzák az üzleti titok köre meghatározásának a lehetőségét az ajánlattevő részéről. Ez a jogosultság nem a Ptk.-ban szabályozott abszolút és minden más érdekelt gazdálkodó szervezetet, illetve versenytársat kizáró és korlátlan jog, hanem csak a Kbt. által meghatározott körben és feltételekkel érvényesíthető. Az ajánlattevő csak azokat az adatokat nyilváníthatja üzleti titoknak, amelyek nem sorolhatók a Kbt. 73. § (2)-(3) bekezdései által meghatározott körbe. Mindenekelőtt ide tartozónak minősül a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján azoknak az információknak és adatoknak a köre, melyek a bírálati szempont alapján a Kbt. 81. § (4) bekezdése szerint értékelésre kerültek, az érvényességi szempontú bírálatra kiterjedően is. Az ajánlatkérő jelen esetben a Kbt. 57. § (2) bekezdés a) pontja szerint a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatást választotta bírálati módszerként. A Kbt. 86. §-a szerinti indokolás megadásakor a Kbt. 73. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettség a nyertes ajánlattevőt is terhelte. Az ajánlatkérő a Kbt. 73. § (2)-(3) bekezdéseiben foglalt előírásokra tekintettel nem fogadhatta el, hogy az indokolás egésze üzleti titoknak minősüljön. Az ajánlatkérő azzal, hogy nem biztosította az iratbetekintési lehetőséget, jogsértően járt el, mivel nem adott lehetőséget arra, hogy a kérelmező a jogorvoslati jogát gyakorolhassa és olyan adatokat megismerhessen, melyet az ajánlatkérő a Kbt. 86. § (2) bekezdése szerinti indokolás körében figyelembe vett.

A fenti indokokra tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy ajánlatkérő megsértette a Kbt. 96. § (3) bekezdését azzal, hogy nem tette lehetővé azoknak az üzleti titok körébe nem tartozó adatoknak a kérelmező által történő megismerését, melyeket a kirívóan alacsony ár vonatkozásában a nyertes ajánlat tekintetében megvizsgált és figyelembe vett. Az ajánlatok elbírálása körébe ugyanis nem csak az értékelési részszerzők szerinti vizsgálat, hanem az ezzel szoros összefüggésben lévő és az ajánlatok érvényességének a vizsgálata is beletartozik.

A 3) kérelmi elemmel összefüggésben azt hangsúlyozza a Döntőbizottság, hogy a nyertes ajánlattevő indokolásának, illetve tájékoztatásának tartalmát, az abban foglalt elemeket nem vizsgálta meg, mivel az 1) kérelmi elemmel összefüggésben megállapította, hogy az indokoláskérés jogsértő volt, így a jogsértő indokoláskérésre adott válasz nem vizsgálható.

Azt is rögzíti a Döntőbizottság, hogy amennyiben az ajánlatkérő folytatni kívánja a közbeszerzési eljárását, akkor megfelelően el kell végeznie az ajánlatok érvényességének vizsgálatát és ez alapján az ajánlatkérő kötelezettsége az arról való döntés.

A fentiekre tekintettel a Döntőbizottság a Kbt. 318. § (1) bekezdésében meghatározott hatáskörében eljárva, a Kbt. 340. § (2) bekezdés d) pontja alapján állapította meg a rendelkező részben meghatározott jogsértéseket, és alkalmazta a (4) bekezdés b) pontja szerinti jogkövetkezményt.

A Kbt. 340. § (3) bekezdés b) pontja szerint, amennyiben a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában jogsértést állapít meg, megsemmisítheti az ajánlatkérőnek a közbeszerzési eljárás folyamán hozott vagy azt lezáró döntését, ha e döntés alapján a szerződést még nem kötötték meg.

A Kbt. 340.§ (3) bekezdés b) pontja szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság a jogsértés megállapítása mellett megsemmisítette az ajánlatkérő 2011. december 14-én kelt indokoláskérését és az azt követően hozott valamennyi döntését tekintettel arra, hogy megállapította, hogy az ajánlatkérő a kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatás vizsgálata körében jogsértést követett el.

A Döntőbizottság a Kbt. 341. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében nem ítélte indokoltnak bírság kiszabását, melynek során figyelemmel volt a jogsérelem súlyára, a közbeszerzés tárgyára és értékére, arra, hogy a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre ugyan befolyása volt, az ajánlatkérő jogsértése azonban reparálható.

A Döntőbizottság e szempont alapján a bírság kiszabását mellőzte.

A Döntőbizottság a költségek viseléséről a Kbt. 340. § (2) bekezdés g) pontja alapján, a Kbt. 341. § (4) bekezdése szerint rendelkezett.

A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat bírósági felülvizsgálatára - mivel az ajánlatkérő nem központi költségvetési szerv - a Pp. 326. § (12) bekezdés r) pontja és a Pp. 326. § (2) bekezdése szerint a felperes belföldi székhelye (lakóhelye) szerinti megyei/Fővárosi Törvényszék illetékes. A Pp. 326. § (11) bekezdés b) pontja szerint a fővárosi székhelyű, azonban működését kizárólag Pest megye területén végző felperesi/kérelmezői szervezetet a bíróság illetékessége szempontjából úgy kell tekinteni, mintha székhelye Pest megye területén lenne. Amennyiben a felperes/kérelmező belföldi székhellyel (lakóhellyel) nem rendelkezik, úgy a Pp. 326. § (5) bekezdése szerint a Fővárosi Törvényszék illetékes.

A Pp. 338. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel hívta fel a Döntőbizottság a felek figyelmét arra, hogy amennyiben nem tárgyaláson kívül kívánják a határozat bírósági felülvizsgálatát, akkor a tárgyalás tartását a keresetlevélben kell kérni.

A Döntőbizottság tájékoztatást ad arról, hogy a Közbeszerzések Tanácsa, mint költségvetési szerv elnevezése 2012. január 1. napjával Közbeszerzési Hatóságra változott.

Budapest, 2012. február 6.

Dr. Dajka Gabriella sk.   Söpkéz Gusztávné sk.   Dr. Kenessey Réka sk.
közbeszerzési biztos   közbeszerzési biztos   közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelélül:

Tóth Zoltánné

Kapják:

1. Esztári Ügyvédi Iroda, Dr. Esztári Csaba ügyvéd (1114 Budapest, Orlay u. 4.)
2. Dr. Mészáros Tünde Ügyvédi Iroda, Dr. Mészáros Tünde ügyvéd (1055 Budapest, Honvéd u. 22.)
3. Groupama garancia Biztosító Zrt. (1051 Budapest, Október 6. u. 20.)
4. Irattár